

Suomen muuttohaukkakanta kasvussa

Tuomo Ollila

Tarkastelen tässä raportissa Suomen muuttohaukkojen pesimäkantaa ja pesimätulosta vuosina 2000–2002. Muuttohaukkojen tilannetta 1990-luvulla ovat aiemmin käsitelleet Wikman (1995) ja Ollila (2000).

Kanta kasvussa

Muuttohaukkakannan 1950-luvulla alkaneen romahduksen jälkeen 1970-luvun alussa muuttohaukkoja pesi ainoastaan Pohjois-Suomessa. Kannan suuruudeksi arvioitiin tuolloin korkeintaan 30 paria (Wikman 1995). Tämän jälkeen kanta on kasvanut niin, että 1990-luvun alussa sen arvioitiin olleen noin 100 paria, mutta 1990-luvulla kannan ei todettu merkittävästi kasvavan.

Vuoden 2000 jälkeen tilanne on selvästi muuttunut ja sekä onnistuneiden pesintöiden määrä että asuttujen reviiriin määrä ovat kasvaneet selvästi.

Vuonna 2002 todettiin 117 onnistunutta muuttohaukan pesintää, lähes kaksi kertaa niin paljon kuin vuonna 1999 (kuva 1) ja asuttuja reviirejä, joilla todettiin onnistunut tai epäonnistunut pesintä tai emolinnut pesimäaikana, oli kaikkiaan 148 (taulukko 1). Suomen muuttohaukkakannan koko on tällä hetkellä jo 150–170 paria.

Edelleenkin muuttohaukkojen levin-

Alkaako Suomen muuttohaukkakanta vihdoinkin runsastua? © Pekka Paarman
Peregrine numbers may finally be on the rise in Finland. © Pekka Paarman

neisyysalue käsittää vain Pohjois-Suomen, eteläisimmät pesinnät ovat hieman Oulujoen eteläpuolella (kuva 1). Uudet pesäpaikat ovat syntyneet lajin nykyiselle levinneisyysalueelle eikä leviämistä Etelä-Suomeen ole ainakaan toistaiseksi tapahtunut, vaikka pesimäaikaisia havaintoja muuttohaukoista onkin.

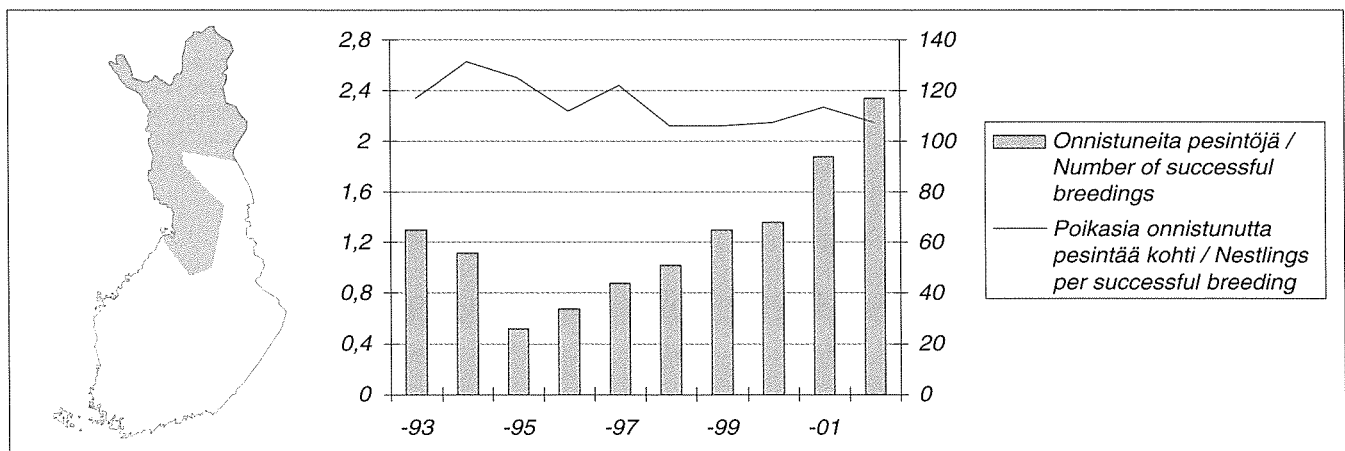
Pesät soilla

Lähes kaikki Suomen muuttohaukat pesivät soilla. Tyypillinen pesimäsuu on

laaja vetinen avosuono, joskin viimeaikoina on pesintöjä todettu selvästi aiempaa pienimmiltä soilta, mutta niilläkin on aina jonkin kokoinen rimpialue. Kallioilla olevia pesäpaikkoja tunnetaan kaksitoista pohjoisimmassa Lapissa ja vuosittain muutama pari pesii puissa kalasääsken tai merikotkan pesissä.

Poikasmäärä kasvanut

Enimmillään poikasia oli 1990-luvulla vuonna 1993, jolloin tavattiin tarkastuk-

Kuva 1. Muuttohaukan levinneisyys Suomessa (kartta) sekä onnistuneiden pesintöiden määrä (oikeanpuoleinen asteikko) ja poikasten määrä onnistunutta pesintää kohti (vasenpuoleinen asteikko) vuosina 1993–2002.

Fig. 1. Distribution of the Peregrine Falcon in Finland (map), number of successful breedings (scale on the right) and number of young per successful breeding (scale on the left), 1993–2002.

Taulukko 1. Muuttohaukan pesintätiedot Suomessa vuosina 2000–2002
Table 1. Breeding success of the Peregrine Falcon in Finland 2000–2002.

Vuosi – Year	2000	2001	2002
Tarkastettuja reviirejä Numbers of territories monitored	151	184	215
Tyhjiä Number of territories without observed Falcons	61	67	67
Emo(t) paikalla Number of territories adult(s) present	19	23	28
Onnistuneita pesintöjä Number of succesful breedings	68	94	117
Tuhoutuneita pesintöjä Number of unsuccessul breedings	2	2	3
Pesintöjä yhteensä Total number of breedings	70	96	120
Asuttuja reviirejä (pesintä tai emot) Total number of occupied territories	90	119	148
Poikasia Total number of nestlings	146	213	251
Poikasia/onnistunut pesintä Nestlings per succesful breeding	2,15	2,27	2,15
Poikasia/aloitettu pesintä Nestlings per started breeding	2,09	2,22	2,09
Poikasia/asuttu reviiri Nestlings per occupied territory	1,62	1,79	1,70
Tarkastetuista tyhjiä Monitored territories without observed Falcons	40 %	37 %	31 %

Maasta se pienikin ponnistaa... tai muuttohaukan tapauksessa useimmiten suosta, sillä liki kaikki maamme muuttohaukan poikaset kasvavat suopesissä. © Tomi Muukkonen
In Finland, almost all Peregrines nest on the ground in bogs. © Tomi Muukkonen

sissa 152 poikasta, ja vähimmillään vuonna 1995 vain 65 poikasta. Poikasmäärät alkoivat jälleen kasvaa 1990-luvun lopussa ja kasvoivat voimakkaasti vuoden 2000 jälkeen niin, että vuonna

2002 tarkastuksissa todettiin 251 poikasta (taulukko 1). Vaikka tärkein syy poikasmäärän kasvuun on tunnettujen pesäpaikkojen määrän kasvu, niin myös poikasten määrä asuttua reviiriä ja aloi-

tettua pesintää kohti ovat kasvaneet.

Keväät 2001 ja 2002 olivat Pohjois-Suomessa poikkeuksellisen aikaisia ja muuttohaukan pesimäaikana sää oli vähäsateinen ja lämmin. Erityisesti kylmien sateiden on todettu aiheuttavan muuttohaukan pesintöjen keskeytymisiä (Ratcliffe 1993).

Kiitokset

Kiitokset kaikille vapaaehtoisille pesätarkastajille, jotka ovat jaksaneet kulkea heinäkuun helteisillä ja sääskisillä soilla tarkastamassa ja etsimässä pesiä.

Summary: Peregrine Numbers on the Rise

Following a collapse caused by environmental toxins, Peregrine numbers have been growing in Finland, totalling 150-170 pairs at the end of 2002. Breeding continues to be restricted to northern parts of the country, with no sign of spreading south.

In Finland, nearly all Peregrines nest on marshes, with the exception of twelve pairs in northernmost Lapland nesting on cliffs and a few others each year occupying old tree nests of Ospreys and White-tailed Eagles.

The number of young recorded for Peregrines has been growing as new territories have been located, but in 2001 and 2002, the overall breeding performance was above average, owing to favourable weather conditions.

Kirjallisuus

- Ollila, T. 2000: Muuttohaukka- ja projekti 1997–1999. – Linnut-vuosikirja 1999:13–15.
Ratcliffe, D. 1993: The Peregrine Falcon (2. painos). T & AD Poyser, Lontoo.
Wikman, M: 1995: Suomen muuttohaukat 1990–1994. – Linnut 30(3):21–23.

Kirjoittajan osoite / Author's address
Metsähallitus, Luontopalvelut
PL 8016
FIN-96101 ROVANIEMI